

1. feladatsor

1. a) Hány keresztnévet tudsz kiolvasni a következő szóból? **(3 pont)**

OLAJOSKANNA

.....

- b) Húzd alá, mi a humor forrása a Romhányi József tollából származó sírfeliratban!

*Zebra:
Tévedés áldozata vagyok.
Az elefánt átkelt rajtam gyalog...*

rokon értelmű szó – azonos alakú szó – többjelentésű szó – hasonló alakú szó

- c) Írd le, melyik állat sírverse lehet a következő!

*Feltemettek. Azt se tudom, kicsodák.
Most felülről szagolom az ibolyát.*

.....

2. Fogalmazd meg egy-egy mondattal az alábbi szókapcsolatok, szólások jelentését! **(4 pont)**

a) *ördöge van:* .....

.....

b) *az ördög bibliáját forgatja:* .....

.....

c) *falra festi az ördögöt:* .....

.....

d) *ördög bújt belé:* .....

.....

3. Olvasd el az alábbi középkori szöveget, majd válaszolj a kérdésekre! (6 pont)

Vér András menedéklevele

Én, Vér András, adom én kezem írását, hogy adós volt volna énnekem Erdőhegyi Balázs száz forinttal, Székelyudvarnak zálogossága szerént, és az száz forintnak húszát megadta. Az húsz forintról én, Vér András teljes menedéket adtam ez Erdőhegyi Balázsnak.

Adatott Jenőben, Kiskarácson estin, 1493.

Ennek másjá(t) Erdőhegyi Balázsnak adtam.

Értelmezd és írd át a mai nyelvhasználatnak megfelelően a következő kifejezéseket!

- a) „adom én kezem írását”: .....
- b) „száz forintnak húszát megadta”: .....
- c) „adatott Jenőben”: .....

Írj a szövegből egy régies alakú

- d) főnevet! .....
- e) igét! .....

f) Hány példányban készült ez a levél? Indokold is meg a válaszod!

.....

.....

4. a) Mi a kiemelt idézet jelentése? Karikázd be a helyes válasz betűjelét! (4 pont)

„Körmöm sikolt s a fényes üvegen
szép neved betűi megmaradnak,
s a ringató betük virágos alján
ézelmesen könnyezni kezd az ablak.”

(Radnóti)

- A. Még a tárgyak is átérzik a költő vágyakozását.
- B. Olvadni kezd a jég az ablakról.
- C. Az esőcseppek csorognak az ablaküvegen.

Négyosztályos középiskolába készülőknél

b) Írj két rokon értelmű szót a **sikolt** igéhez!

.....

c) Fogalmazd meg egy mondatban, milyen az **álmodozó** ember!

.....

.....

5. Javítsd ki az alábbi mondatokban a nyelvhelyességi hibákat! **(2 pont)**

a) Kellemetlen meglepetés érte az éppen fővárosban tartózkodott küldöttséget.

.....

b) Attól a banktól kaptunk hitelt, akitől a legkevésbé vártuk.

.....

6. a) Mi a kapcsolat az alábbi képvers tartalma és a szöveg megjelenítése között?

(3 pont)

.....

a
titkod
meg nem
fejthetem szép
arcod csupa rejtelem
itt állok házad küszöbén
csodát fürkészni jöttem én
hát nyiss ha
mar kaput ne
kem és boldogságom meg
lelem csak annyi kell hogy
könnyedén karomba
hullj te drá ga lény s
mire eljő az alkonyat
megfejttem minden titkodat

(Vargha Ágnes)

b) Milyen címet adnál ennek a költeménynek?

.....

c) A vers alapján fejezd be a mondatot!

A költő szereté .....

7. Találd ki, hogy melyik fogalomról olvasol a bekeretezett szövegben! (3 pont)

Egy diák adott időszakban nyújtott teljesítményének, előmenetelének értékelését tartalmazó okirat.

a) a fogalom: .....

b) A fenti példához hasonlóan fogalmazd meg, hogy mi a *tanév*!
.....
.....

8. Elemezd aláhúzással az alábbi mondatokat! Nevezd meg a határozó, jelző fajtáját is!

(6 pont)

a) Lesz elég tartalékunk.

b) A tartalékunk mára elég lesz.

9. Képezz párokat az alábbi szavakból az alapján, hogy milyen helyesírási szabályok szerint írándók! (6 pont)

Ráczcal   oda-vissza útra   mondja   OSZK   Kossuth-díjas
Kab-hegyi   ki-be járkál   Babitscsal   JPTE
Árpád-kori   barátjuk   Balaton-felvidéki

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Négyosztályos középiskolába készülőknek

10. Alkoss három-négy mondatos szövegeket a megadott témákban! **(13 pont)**

Kedves tanárod nyugdíjba megy, és osztálytársaidal búcsúestet szerveztek a számára.

a) Írj egy meghívót a tanárok, diákok és szülők számára!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Írj a műsorhoz egy rövid megnyitót!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) Írd meg hiányzó osztálytársadnak SMS-ben, hogyan sikerült az est!

.....

.....

.....

.....

1. feladatsor

1. a) Lajos(ka), Anna	1 pont
b) többjelentésű szó	1 pont
c) vakond	1 pont
2. a) Valaki rendkívüli képességekkel rendelkezik.	
<i>vagy:</i> Kitalál valamit, ráhibázik valamire.	1 pont
b) Akkor mondjuk valakire, ha szenvedélyes kártyás. <i>vagy:</i> Kártyázik.	1 pont
c) Valaki egy rossz dolog bekövetkeztétől tart (és ezt hangoztatja is).	1 pont
d) Rosszul viselkedik, „nem bír magával”.	1 pont
(Minden hasonló tartalmú válasz elfogadható.)	
3. a) saját kezűleg (saját magam, személyesen) igazolom	
b) száz forintból húszat megadott	1 pont
c) kelt Jenőben, Jenőben íródott a levél	1 pont
d) forintrúl, estin	1 pont
e) adós volt volna, adatott	1 pont
f) Két példányban, hiszen egy másolatot erdőhegyi Balázsnak adott a szerző.	1 pont
4. a) B	
b) sikít, visít, sivít, vijjog stb.	2 pont
c) A hétköznapi valóságtól elmenekülő, saját képzeleinek élő ember.	1 pont
(Minden találó, értelmező magyarázat elfogadható.)	
5. a) fővárosban tartózkodó küldöttséget	
b) amelyiktől	1 pont
6. a) a szövegforma egy házat ábrázol – „itt állok házad küszöbén...”	
b) Minden a vers jelentéséhez, hangulatához, formájához kapcsolódó cím megfelel.	1 pont
c) pl. A költő szeretné megfejteni verse címzettjének a titkait.	1 pont
7. a) bizonyítvány	
b) A megoldás tartalmazza az alábbi megállapítások egyikét: a naptári év azon időszaka, mikor iskolai oktatás van, szeptembertől júniusig tartó időszak.	2 pont
8. a) <u>Lesz</u> elég tartalékunk.	
b) A tartalékunk mára elég lesz.	
Minden helyesen jelölt mondatrész 1 pontot ér.	
	6 pont

Megoldások

9. Ráczcal – Babitscsal; oda-vissza útra – ki-be járkal; mondja – barátjuk; OSZK – JPTE; Kossuth-díjas – Árpád-kori; Kab-hegyi – Balaton-felvidéki; Minden helyesen jelölt szópárért 1 pont adható. *6 pont*
10. a) A műfaj formai követelményeinek ismerete (szövegenként 1-1 pont jár). *3 pont*
b) A műfaj tartalmi, stiláris követelményeinek ismerete (szövegenként 1-1 pont jár). *3 pont*
c) Kerek, tagolt, lezárt szövegek (az első két szövegért 1-1 pont jár). *2 pont*
d) A mondatok egymással összefüggenek. *1 pont*
e) A köznyelvnek megfelelő (nem durva, trágár stb.) stílus és szóhasználat. *1 pont*
f) Nyelvhelyességi szempontból elfogadható szövegek. *1 pont*
g) Hibátlan helyesírás. *2 pont*
(Egy-két kisebb hiba 1 pont; egyetlen súlyos vagy durva hibával 0 pont.)